

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2026. Issue 5

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

MAQOL ASOSIY PAREMIOLOGIK BIRLIK SIFATIDA

Hotamova Nigora To‘raboy qizi

hotamovanigora09@gmail.com

Termiz davlat pedagogika instituti Maktabgacha va boshlang‘ich

Ta‘limda xorijiy til (ingliz tili) yo‘nalishi 4-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: **Feruz Mirzayeva Samijonovna**

feruzamirzayeva1983@gmail.com

Termiz davlat pedagogika instituti

Gumanitar yo‘nalishlarda xorijiy tillar kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada maqollarning paremiologik birlik sifatidagi o‘rni, ularning lingvistik, semantik, pragmatik va lingvokulturologik xususiyatlari zamonaviy yondashuvlar asosida tahlil qilinadi. Shuningdek, maqollarning xalq tafakkuri va madaniyatidagi ahamiyati, ularning kommunikativ jarayondagi roli ham yoritiladi. Tadqiqot natijasida maqollarning til tizimidagi murakkab va ko‘p funksiyali birlik ekanligi asoslab beriladi.

Kalit so‘zlar: maqol, paremiologiya, paremiologik birlik, lingvokulturologiya, semantika, pragmatika, xalq donoligi, metafora, kommunikatsiya

Аннотация: В данной статье рассматривается роль пословиц как основных паремнологических единиц, а также их лингвистические, семантические, прагматические и лингвокультурологические особенности с точки зрения современных подходов. Особое внимание уделяется значению пословиц в народном мышлении и культуре, а также их роли в коммуникативном процессе. В результате исследования обосновывается многофункциональность пословиц в языковой системе.

Ключевые слова: пословица, паремнология, паремнологическая единица, лингвокультурология, семантика, прагматика, народная мудрость, метафора, коммуникация

Abstract: This article examines the role of proverbs as key paremiological units and analyzes their linguistic, semantic, pragmatic, and linguocultural features from modern perspectives. Special attention is given to the importance of proverbs in folk cognition and culture, as well as their role in communication. The study demonstrates that proverbs are complex and multifunctional units within the language system.

Keywords: proverb, paremiology, paremiological unit, linguoculturology, semantics, pragmatics, folk wisdom, metaphor, communication

Paremiologiya tilshunoslikning muhim yo‘nalishlaridan biri bo‘lib, unda maqollar, matallar, aforizmlar va boshqa barqaror ifodalar o‘rganiladi. Ushbu birliklar orasida maqollar alohida o‘rin tutadi, chunki ular xalqning tarixiy tajribasi, dunyoqarashi va ijtimoiy qadriyatlarini o‘zida mujassam etadi. Zamonaviy lingvistik tadqiqotlarda maqollar faqat folklor elementi sifatida emas, balki murakkab kommunikativ va kognitiv birlik sifatida ham o‘rganilmoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi maqollarning paremiologik birlik sifatidagi xususiyatlarini zamonaviy ilmiy yondashuvlar asosida tahlil qilishdan iborat. Tadqiqot jarayonida lingvistik, kognitiv va pragmatik metodlardan foydalanildi.

Maqol – qisqa, obrazli, umumlashgan fikrni ifodalovchi va didaktik mazmunga ega bo‘lgan barqaror ibora hisoblanadi. Ular xalq og‘zaki ijodining eng qadimiy va keng tarqalgan shakllaridan biri bo‘lib, nutqda muhim kommunikativ vazifani bajaradi. Maqollarning asosiy xususiyatlaridan biri – ularning barqarorligi va an‘anaviyligidir. Ular asrlar davomida o‘z shaklini deyarli saqlab qoladi va avloddan-avlodga o‘tadi. Shu bilan birga, zamonaviy kommunikatsiya sharoitida maqollar turli transformatsiyalarga uchrab, yangi kontekstlarda yangi ma‘no kasb etishi mumkin. Bu hodisa paremiologik variativlik sifatida izohlanadi.

Semantik jihatdan maqollar ko‘p qatlamli tuzilishga ega. Ular ko‘pincha metaforik va ramziy ma‘nolarni ifodalaydi. Masalan, “Vaqt oltindan qimmat” maqoli vaqtning qadr-qimmatini boylik orqali ifodalovchi konseptual metafora asosida shakllangan. Bu esa maqollarning inson tafakkuri bilan bevosita bog‘liqligini ko‘rsatadi.

Pragmatik jihatdan maqollar nutqda turli funksiyalarni bajaradi. Ular orqali maslahat berish, ogohlantirish, baho berish yoki ijtimoiy xulq-atvorni tartibga solish mumkin. Shu sababli maqollar kommunikativ strategiya sifatida ham muhim hisoblanadi. Dialog jarayonida maqollardan foydalanish nutqni yanada ta‘sirchan va ishonarli qiladi.

Lingvokulturologik nuqtai nazardan maqollar xalqning milliy o‘ziga xosligini aks ettiradi. Har bir xalqning maqollarida uning qadriyatlari, urf-odatlar va mentaliteti namoyon bo‘ladi. Masalan, o‘zbek maqollarida mehnatsevarlik, sabr-toqat va oilaviy qadriyatlar muhim o‘rin tutadi. Bu esa maqollarni madaniyatlararo tadqiqotlar uchun muhim manbaga aylantiradi. Zamonaviy ilmiy yondashuvlarda maqollarni o‘rganishda korpus lingvistika va raqamli texnologiyalar keng qo‘llanilmoqda. Bu metodlar yordamida maqollarning real nutqdagi qo‘llanishi, chastotasi va kontekstual xususiyatlari aniqlanadi. Natijada paremiologiya fanining rivojlanishiga yangi imkoniyatlar yaratilmoqda. Bundan tashqari, maqollar til o‘rganish jarayonida ham samarali vosita hisoblanadi. Ular orqali o‘quvchilar tilning madaniy va semantik jihatlarini chuqurroq anglaydi. Shu sababli zamonaviy pedagogikada maqollardan foydalanish muhim metodlardan biri sifatida qaraladi.

Xulosa qilib aytganda, maqollar paremiologiyaning asosiy birliklaridan biri bo‘lib, ular til tizimida ko‘p funksiyali va murakkab struktura sifatida namoyon bo‘ladi. Zamonaviy lingvistik yondashuvlar maqollarni nafaqat folklor elementi, balki kognitiv, pragmatik va madaniy fenomen sifatida o‘rganishga imkon bermoqda.

Maqollarni chuqur tahlil qilish tilshunoslik, lingvokulturologiya va kommunikatsiya nazariyasi rivoji uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirzayeva, F. S. (2023). Ingliz va o‘zbek maqollarining ot komponentlari bilan bog‘liq struktur-semantik xususiyatlari. Yangi O‘zbekiston pedagoglari axborotnomasi, 1(11), 84–87.
2. Mirzayeva, F. S. (2025). Ingliz va o‘zbek tillarida gidronim komponentli maqollarning qiyosiy tahlili. The Peerian Journal, 40, 36–38.
3. Mirzayeva, F. (2024). Maqol lingvistik tadqiqot obyekti sifatida. World Bulletin of Social Sciences, 33, 82–87.1
4. Litovkina, A. T. (2019). Women Through Anti-Proverbs. Cambridge Scholars Publishing.
5. Gibbs, R. W. (2017). Metaphor Wars: Conceptual Metaphors in Human Life. Cambridge University Press.
6. Kövecses, Z. (2015). Where Metaphors Come From: Reconsidering Context in Metaphor. Oxford University Press.
7. Kövecses, Z. (2020). Extended Conceptual Metaphor Theory. Cambridge University Press.
8. Charteris-Black, J. (2011). Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor. Palgrave Macmillan.

